

NR 3 - 23/24

Herberton

LUTY

V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ZBIGNIEWA HERBERTA W SŁUPSKU

„Non scholae, sed vitae discimus” Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia

SPIS TREŚCI

<i>Życzenia z okazji Dnia Kobiet</i>	s.3
<i>Kobiety świata</i>	s.3
<i>Bajkowe walentynki</i>	s.6
<i>W walentynki możesz być singlem</i>	s.7
<i>„Wilki” Zbigniewa Herberta w hołdzie</i>	s.8
<i>Żołnierzom Wyklętym</i>	
<i>Doniesienia z frontu</i>	s.10
<i>A ty jak rozwiązujesz konflikty?</i>	s.11
<i>Ataki na Messengerze</i>	s.12
<i>Dzień chorób rzadkich</i>	s.13
<i>Problemy dzisiejszej sztuki</i>	s.15
<i>Kim chcę być w przyszłości? - prosty wybór zawodu</i>	s.16

ŻYCZENIA Z OKAZJI DNIA KOBIET

Drogie Nauczycielki i Uczennice naszej szkoły!

Życzymy Wam Spokoju, spełnienia wszystkich marzeń, zadowolenia z siebie, radości życiowej i tego, aby każdy kolejny dzień był Dniem Kobiet.

Wszystkiego dobrego!

Redakcja szkolnej gazetki

KOBIETY ŚWIATA

Z okazji zbliżającego się Międzynarodowego Dnia Kobiet zastanawiałam się, które kobiety były najbardziej sławne i miały największy wpływ na historię ludzkości we wszystkich dziedzinach: w polityce i w sztuce, w nauce i w religii, w mediach i ideach. Wybrałam dziesięć kobiet. To moja lista, ale uważam, że wiele osób również wybrałoby kilka z nich, które dzięki swoim zasługom na stałe zapisały się na kartach historii.

Maria Skłodowska-Curie (1867 – 1934) – fizyczka i chemiczka. Była prekursorką nowej gałęzi chemii – radiochemii. Dwukrotnie wyróżniona Nagrodą Nobla za osiągnięcia naukowe, po raz pierwszy w roku 1903 z fizyki wraz z mężem za badania nad odkrytym zjawiskiem promieniotwórczości, po raz drugi w 1911 roku z chemii za wydzielenie czystego radu i badanie właściwości chemicznych pierwiastków promieniotwórczych. Jest jedyną kobietą, która tę nagrodę otrzymała dwukrotnie, a także jedynym uczonym w historii uhonorowanym Nagrodą Nobla w dwóch różnych dziedzinach nauk przyrodniczych. Jej prace otworzyły nowe dziedziny nauki, takie jak fizyka jądrowa i medycyna nuklearna.

Coco Chanel (1883 – 1971) – francuska projektantka mody i bizneswoman, uważana za jedną z najważniejszych postaci mody XX wieku. Jednym z największych wkładów Chanel w modę było wprowadzenie do niej elementów męskiej garderoby, takich jak garnitury, koszule i marynarki. Jej styl stał się synonimem elegancji, prostoty i niezależności. Jako bizneswoman Chanel z powodzeniem budowała swoją markę, wprowadzając na rynek nie tylko ubrania, ale także perfumy i kosmetyki. Dzięki swoim innowacyjnym projektom i determinacji w prowadzeniu biznesu Coco Chanel stała się jedną z najbardziej wpływowych kobiet w historii, która na trwałe zmieniła świat mody i sposób, w jaki kobiety się ubierają.

Agatha Christie (1890 – 1976) – brytyjska autorka powieści kryminalnych. Najbardziej znana na świecie pisarka kryminałów oraz autorka najlepiej sprzedających się utworów prozatorskich. Wydano ponad miliard egzemplarzy jej książek w języku angielskim oraz drugi miliard przetłumaczonych na 45 języków obcych. Pod pseudonimem Mary Westmacott wydała kilka powieści obyczajowych, które również cieszyły się popularnością. Agatha Christie stworzyła słynne postaci literackie dwojga detektywów: Herkulesa Poirota oraz starszej pani, detektyw-amator panny Marple. Będąc jeszcze u szczytu kariery, napisała dwie powieści z tymi bohaterami z zastrzeżeniem, że mają się ukazać dopiero po jej śmierci. Wiele z jej powieści i opowiadań zostało sfilmowanych, niektóre wiele razy (*Morderstwo w Orient Expressie*, *Śmierć na Nilu* czy *4.50 z Paddington*). Na ich podstawie powstały także seriale telewizyjne i słuchowiska radiowe

Marilyn Monroe (1926 – 1962) – właściwie Norma Jeane Mortenson, amerykańska aktorka, modelka, piosenkarka i producentka filmowa. Gwiazda filmowa, ikona kultury popularnej oraz seksbomba lat 50. i 60. XX w. Miała romans z prezydentem Stanów Zjednoczonych, Johnem F. Kennedym, któremu zaśpiewała słynne „Happy Birthday”.

Indira Gandhi (1917 – 1984) – indyjska polityk, premier Indii w latach 1966-1977 oraz 1980-1984. Trzeci w historii premier Indii i centralna postać Indyjskiego Kongresu Ludowego, jedyna kobieta sprawująca funkcję premiera w Indiach. Została zamordowana przez sikhijskich fundamentalistów. W plebiscycie z 2001 roku zorganizowanym przez India Today została uznana za największego z premierów indyjskich, a w plebiscycie BBC z 1999 roku uznana została za Kobietę Tysiąclecia.

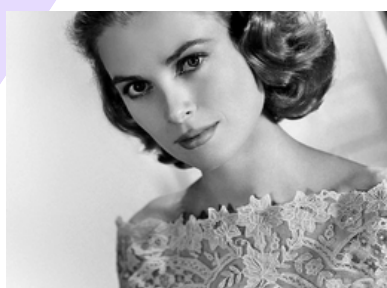
Matka Teresa z Kalkuty (1910 – 1997) – urodzona w Skopje (Macedonia), zakonnica, założycielka zgromadzenia Misjonarek Miłości, laureatka Nagrody Templetona w 1973 roku. Przez ponad 45 lat prowadziła hospicja dla umierających, ubogich, chorych i sierot. Już w latach 70. była znana na świecie jako adwokat biednych i bezbronnych. W 1979 roku otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla, natomiast rok później najwyższe indyjskie odznaczenie państwowe – order Bharat Ratna – za pracę humanitarną. Święta kościoła katolickiego. Życie Matki Teresy i jej praca przypominają o sile miłości, empatii i poświęcenia w służbie innym. Jej przykład zainspirował wiele osób na całym świecie do podjęcia działalności charytatywnej i niesienia pomocy potrzebującym.

Margaret Thatcher (1925 – 2013) – brytyjska polityk, pierwsza kobieta premier Wielkiej Brytanii w latach 1979-1990, chemiczka, prawniczka. Stanowczość w stosunku do strajkujących górników oraz do państw bloku wschodniego spowodowała nadanie jej przydomku Żelaznej Damy (Iron Lady). Liberalną politykę gospodarczą jej gabinetu ochrzczono mianem taczeryzmu. Jedna z czołowych eurosceptyczek, zwolenniczka ograniczonej integracji europejskiej.

Elżbieta II (1926 – 2022) – królowa Wielkiej Brytanii z dynastii Windsorów, panująca w latach 1956-2022. Córka króla Jerzego VI. Oprócz godności królowej Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej była również głową 15 innych państw, które razem z Wielką Brytanią mają status tzw. Commonwealth realm. Od 9 września 2015 Królowa Elżbieta II była najdłużej panującym monarchą Wielkiej Brytanii, bowiem pobiła rekord królowej Wiktorii (63 lata) - swojej praprababki. Człowiek Roku 1952 według magazynu Time.

Diana, księżna Walii (1961 – 1997) – jedna z najpopularniejszych członków brytyjskiej rodziny królewskiej. Zasłynęła działalnością dobroczynną i charytatywną oraz zamiłowaniem do mody, które przyniosły jej przydomki Królowej Ludzkich Serc oraz Ikony mody. Szczególnie mocno zaangażowała się w pomoc potrzebującym. Walczyła z wieloma problemami społecznymi, takimi jak AIDS, bezdomność i uzależnienia. Na szczególny podziw zasługuje poświęcenie Diany dla innych i jej walka o prawa kobiet oraz przeciwstawianie się przemocy.

Grace Kelly (1929 -1982), właściwie Grace Grimaldi, księżna Monako – amerykańska aktorka, zdobywczyni Oscara za rolę w filmie *Dziewczyna z prowincji*, od 1956 do 1982 księżna Monako jako żona księcia Rainiera III.

Mam nadzieję, że losy wymienionych Pań zainspirują Was do osiągnięcia własnych celów i sukcesów.

Majka

Bajkowe walentynki

Za nami walentynki – święto, które co roku budzi mieszane uczucia – dla niektórych jest okazją do romantycznych gestów i wyrażenia czułości oraz miłości, dla innych zaś może być przypomnieniem o samotności czy konsumpcyjnej naturze obchodów. Walentynki w naszym liceum zostały połączone z Dniem Języków Obcych – przedstawieniem pt. „Autostopem po Europie” zorganizowanym przez Panią Magdalenę Kundę. Towarzyszyło nam wiele śmiechu, dobrej zabawy, jak i zawziętej konkurencji pomiędzy klasami naszej szkoły.

Przed rozpoczęciem zabawy walentynkowej odbył się „Quiz Wiedzy o Europie” z okazji Dnia Języków Obcych. Natomiast dzień wcześniej Turniej Gier Logicznych, oczywiście w języku angielskim.

Klasy 1-3 wylosowały bajki, na podstawie których miały przygotować scenariusz i odegrać krótkie romantyczne scenki. Wszystkie klasy wykazały się niesamowitą kreatywnością i pomysłowością. Nie da się ukryć, że wszyscy świetnie się przy tym bawiliśmy. Nagrodę publiczności wygrała klasa 1A, która zaprezentowała scenkę „Romeo i Julia”. Zaś na podium znalazły się kolejno: 1 miejsce - 2D z „Alladynem”, 2 miejsce - 1D z „Piękną i Bestią”, 3 miejsce - 3B ze „Śpiącą Królewną”.

Takie dni organizowane w naszej szkole integrują nas jeszcze bardziej i są dla nas odskocznią od codziennej rzeczywistości - i dlatego te chwile kochamy najbardziej! Dzięki temu tworzymy jedne z lepszych wspomnień naszego licealnego życia, które z pewnością na długo zostaną w naszej pamięci. Dziękujemy wszystkim klasom za wprowadzenie nas w bajkowy i romantyczny nastrój w Dniu Zakochanych.

Dominika i Julia

W walentynki możesz być singlem!

Czyli o tym, jak umilić sobie czas w dniu zakochanych, gdy nie mamy drugiej połówki!

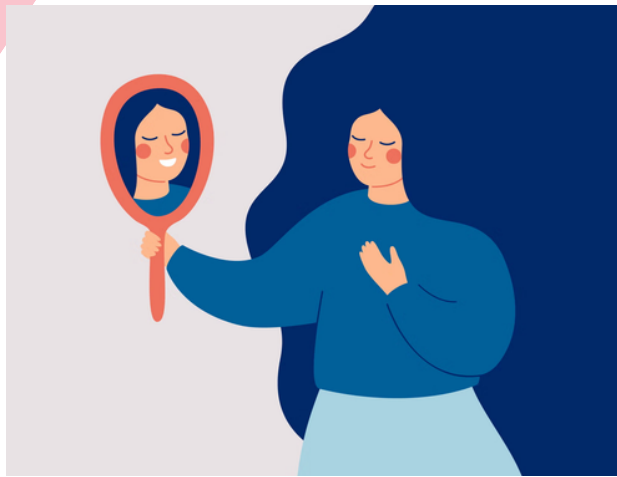
Drodzy uczniowie! Z okazji zbliżających się walentynek przygotowałam artykuł dla osób, które w tym roku spędzają je bez swojej miłości. Mimo iż dzielenie się miłością w tym dniu nie jest zarezerwowane tylko dla par, lecz także dla bliskich i naszych przyjaciół, to przygotowane przeze mnie porady z pewnością sprawią, że ten dzień stanie się dla was lepszy poprzez szerzenie miłości do samego siebie!

1. zakupy dla siebie

Bycie singlem w walentynki oznacza, że możemy poświęcić całą energię dla siebie. Nie musimy uszczuplać swoich finansów na prezent dla partnera. Tym samym wybranie się na zakupy samemu bądź ze znajomymi i zakup upominku dla samego siebie, na pewno sprawi wam przyjemność.

2.idealny czas na relaks

Zapewne większość z nas zazwyczaj nie ma czasu na chwilę odpoczynku w tygodniu. Dlatego by umilić dzień zakochanych, pozwól sobie na odrobinę spokoju i zapomnij o codziennych problemach. Dobrym rozwiązaniem będzie masaż, medytacja, kąpiel z ogromną ilością piany czy cokolwiek innego, co sprawia, że się odprężasz. Kochaj siebie i okaż to sobie – twoje ciało też potrzebuje spokoju, miłości i regeneracji.

3.miłość dla innych

Jak wspomniałam wcześniej, walentynki nie są stworzone, aby okazywać miłość tylko drugiej połowce, lecz także innym bliskim. Dlatego świetnym pomysłem będzie sprawienie radości choćby swojemu przyjacielowi. Jeśli chcesz sprawić komuś radość, zaskocz bliskich, wręczając im jakiś drobiazg lub walentynkę.

Sandra

„Wilki” Zbigniewa Herberta w hołdzie Żołnierzom Wyklętym

1 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Byli patriotami, choć spędzili najlepsze lata życia w polskich więzieniach – torturowani i poniżani. Żołnierze Wyklęci, Niezłomni zapłacili za swoje przywiązanie do ojczyzny najwyższą cenę. Byli to żołnierze podziemia niepodległościowego, wywodzący się z Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych, którzy od roku 1944 walczyli z wojskami sowieckimi i komunistycznym aparatem terroru o niepodległą Polskę, wierni złożonej przysiędze.

Zbigniew Herbert

WILKI

Ponieważ żyli prawem wilka
Historia o nich głucho milczy
Pozostał po nich w kopnym śniegu
Żółtawy mocz i ten ślad wilczy.

Szybciej niż w plecy strzał zdradziecki
 Trafiała serce mściwa rozpacz
 Pili samogon, jedli nędzę
 Tak się starali losom sprostać

Już nie zostanie agronomem
 „Ciemny”, a „Świt” – księgowym
 „Marusia” – matką, „Grom” – poetą
 Posiwią śnieg ich młode głowy

Nie opłakała ich Elektra
 Nie pogrzebała Antygona
 I będą tak przez całą wieczność
 We własnym domu wiecznie konać

Przegrali dom swój w białym borze
 Kędy zawiewa sypki śnieg
 Nie nam żałować – gryzipiórkom –
 I gładzić ich zmierzwioną sierść

Ponieważ żyli prawem wilka
 Historia o nich głucho milczy
 Został na zawsze w dobrym śniegu
 Żółtawy mocz i ten trop wilczy

Wiersz Zbigniewa Herberta „Wilki” pochodzi z wydanego w 1992 r. zbioru „Rovigo”. Herbert, jako jeden z nielicznych polskich intelektualistów, troszczył się o krew przelaną w walce z komunistami w obronie wolności przez „ostatnich leśnych” - „Żołnierzy Wyklętych”. Wielokrotnie podkreślał, że ci, którzy tak dzielnie zmierzili się z losem, w czasach, w których żyć im przyszło, zachowali się mężnie. Dali świadectwo - podpisane własną krwią - przywiązania do wolności, zasługują na dobrą pamięć i szacunek. Mówił, za swoim mistrzem, prof. Henrykiem Elzenbergiem, w jednym z wywiadów: „Wydaje mi się, że podejmuje się walkę nie dla wygranej, bo to by było zbyt łatwe, i nie dla samej walki, ale w obronie wartości, dla których warto żyć i za które można umrzeć [...]. Musi być element walki i musi być założona w tej walce także przegrana, ale w imię wartości, które będą dalej żyły”. Jak wspaniale ta wypowiedź Poety współbrzmi ze słowami kpt. Zdzisława Brońskiego „Uskoka”, które zapisał w swoim pamiętniku latem 1947 roku, w kilka dni po samobójczej śmierci kilku jego podkomendnych, którzy w obliczu osaczenia przez siły komunistyczne, nie mając szans na przebicie się z okrążenia i nie chcąc wpaść w ręce wroga, wybrali śmierć z własnej ręki. Zapisał w pamiętniku: „Życie poświęcić warto jest tylko dla jednej idei, idei wolności. Jeśli walczymy i ponosimy ofiary, to dlatego, że chcemy właśnie żyć, ale żyć jako ludzie wolni, w wolnej Ojczyźnie”..

Herbert mówił również: „Czułem i do dziś czuję szacunek do tych, którzy pozostali do końca wierni przysiędze, w lasach, bez nadziei. [...] Jeżeli jednak ktoś rzeczywiście walczył o tę niepodległość - to była Armia Krajowa przez długich pięć lat, której wysiłek określono wraz z Powstaniem Warszawskim - jako daremny i politycznie niesłuszny. A także polskie oddziały walczące w lasach już po „wyzwoleniu”. A jeszcze ci, co ginęli w lochach i kazamatach bezpieki”.

W wierszu „Trzy wiersze z pamięci”, ze zbioru „Struna światła”, zmarły w 1998 r. Poeta napisał: „[...] nie dajmy zginąć poległym [...]”.

Majka

Doniesienia z frontu

Od wybuchu wojny na Ukrainie mijają już blisko dwa lata. Na samym początku mogło się nam zdawać, że upadek państwa, jakim jest Ukraina, to kwestia kilku dni, maksymalnie tygodni. Stało się jednak zupełnie inaczej. Ukraińcy odepchnęli wojska rosyjskie spod Kijowa oraz północy kraju. Udało się im również odeprzeć ofensywę w kierunku Odessy, co uznano za wielki sukces, którego nie udałoby się zrealizować, gdyby nie pomoc państw zachodnich.

Następnie walki przeniosły się w rejon Donbasu, między innymi obwodu Donieckiego i Ługańskiego, a także Charkowa. Rosjanie umocnili swoją pozycję na okupowanych terenach. W tamtym momencie wojna zmieniła swój charakter, z wojny manewrowej na pozycyjną. Obie strony konfliktu okopały się, a front zamarzł. Jesienią 2023 roku Siłom Zbrojnym Ukrainy udało się przełamać front w obwodzie charkowskim i w krótkim czasie wypchać Rosjan niemal całkowicie poza granice owego obwodu. Najgłośniejszym wydarzeniem ofensywy było wyzwolenie miasta Izium, po którym udało się odbić Chersoń będący pod okupacją od pierwszych dni inwazji. Następnie front znowu zamarzł. Obydwie strony starały się przejąć inicjatywę, lecz nieskutecznie. Sytuacja zmieniła się, gdy rozpoczął się atak na Bachmut, w którym brała udział grupa Wagnera z Jewgienijem Prigożynem na czele. Miasto zostało starte z powierzchni ziemi, po czym przeszło w ręce okupantów. Zaczął się powolny proces tracenia inicjatywy przez wojska Ukrainy. Na ten moment, pomimo zapewnień propagandy po naszej stronie barykady, zdaje się, że Ukraina tę wojnę powoli przegrywa. Ekonomia została zrujnowana działaniami wojennymi. Ludzie są już zmęczeni, a morale wojska przestaje jakkolwiek istnieć. Na dodatek Zachód przestał się już tak gorąco interesować konfliktem. Warto zauważyć też, w jakim stopniu Ukraina się wyludniła. Średnia wieku w ich armii to ponad 40 lat, wszyscy młodzi obywatele albo są już w wojsku, albo uciekli za granicę.

Ukraińcom zaczyna brakować najważniejszego czynnika, czyli tak zwanego “mięsa armatniego”. Istotnym faktem jest też to, że linia frontu przypomina tę z czasów I wojny światowej - wszędzie szarość, błoto i szczury, a w powietrzu unoszący się zapach śmierci. Rosjanie rozpoczęli niedawno ofensywę pod Awdijiwką, która jest dziś w okrążeniu; Bachmutem w celu odepchnięcia sił Ukrainy od bram miasta oraz nieopodal wsi Berestove, co było dosyć niespodziewane.

Sądzę, iż wojna wchodzi w jedną z ostatnich faz. Muszę też niestety stwierdzić, że prawdopodobnie Rosjanie będą w niej zwycięzcami. Zachód przegapił moment, w którym Wschód był gotowy na jakiegokolwiek rozmowy pokojowe. Teraz gdy inicjatywa leży po ich stronie, nie chcą gadać z nami wcale. I nic w tym dziwnego.

Dominik

A ty jak rozwiązujesz konflikty?

Konflikty od zawsze były i będą stałym elementem naszego życia. Rozwiązywanie konfliktów to umiejętność, której można się nauczyć. Istnieje wiele sposobów, które pomogą ci się z nimi uporać.

Konflikty rówieśnicze... Na pewno to znasz. Nie raz w nich uczestniczyłeś. Możesz ich unikać, stosując się do kilku zasad. Nie bagatelizuj istnienia problemu. Musisz poznać jego przyczynę, bo tylko wtedy możesz skutecznie rozwiązać konflikt. Staraj się być obiektywny, więc postaw się na miejscu drugiej strony. Najważniejsze, abyś opanował emocje, nie podnosił głosu, nie używał wulgaryzmów i zawsze odnosił się z szacunkiem. Bądź asertywny i empatyczny. Naucz się słuchać aktywnie i ze zrozumieniem. Konflikty nic dobrego nie wniosą do życia. Powodują poczucie zagrożenia, stres i pogorszenie relacji między stronami konfliktu.

METODY ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

•**Negocjacja**, w której strony konfliktu podejmują próbę przezwyciężenia dzielących je różnic i znalezienia wzajemnie satysfakcjonującego rozwiązania.

•**Mediacja**, w której osoba trzecia, zwana mediatorem, pomaga w dojściu do porozumienia akceptowanego przez strony konfliktu.

•**Arbitraż**, który podobnie jak mediacja wymaga obecności osoby trzeciej – arbitra, uważanego za eksperta lub autorytet w danej dziedzinie. Inaczej jednak niż w mediacji rozwiązanie narzucone przez arbitra strony konfliktu uznają za ostateczne. Rozwiązanie konfliktu wymaga zaangażowania obu stron, każda powinna włożyć tyle samo czasu i cierpliwości w jego rozwiązanie.

Zofia

Ataki na Messengerze

Każdy z nas wie, że internet niesie za sobą szereg korzyści, ale także jest w nim wiele niebezpieczeństw. Oszuści szukają coraz to nowszych sposobów na kradzież naszych danych osobowych i pieniędzy.

Dużo mówi się o zabezpieczaniu się przed oszustwami, jednak jak wcześniej wspomniałam, czy na pewno wiemy, jak chronić się przed wszystkimi trikami oszustów?

Wszyscy znamy trik z linkami na opłatę przesyłki i inne nieznane SMS-y od różnych pseudofirm, ale z pewnością nie każdy wie, jak chronić się przed równie szkodliwymi oszustwami w mediach społecznościowych.

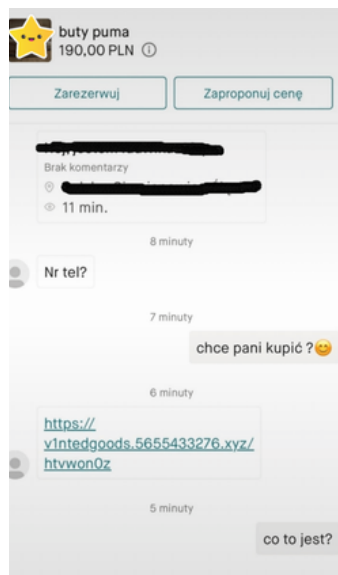
KOMUNIKATOR MESSENGER

Ostatnimi czasy oszuści znaleźli inny sposób na wykradanie naszych danych z konta niż klikanie w podejrzany już dla każdego link. Teraz trzeba uważać nawet na wiadomości od najbliższych nam osób z prośbą o podanie numeru telefonu. Tego typu wiadomości prowadzą do kradzieży konta i rozsyłania łańcuszków za jego pośrednictwem. A więc nie podawajcie **ŻADNYCH KODÓW** np. do "darmowej loterii", ani nie podawajcie **KODÓW BLIK** bez upewnienia się, że rozmawiacie z właścicielem konta.

APLIKACJE DO SPRZEDAŻY NP. VINTED, OLX

Kolejnym przykładem są głównie te portale sprzedażowe, na których podczas sprzedaży nieznana osoba wysyła nam link do odebrania płatności. Link przekierowuje nas na fałszywą stronę banku, w którym mamy konto i wygląda tak samo. Jest to jednak próba wyłudzenia pieniędzy z konta bankowego i nie powinniśmy wpisywać żadnych danych na tego typu witrynach.

Oczywiście nie są to wszystkie przykłady oszustw, a więc pamiętajcie, bądźcie czujni i wrażliwi na oszustwa, szczególnie internetowe!

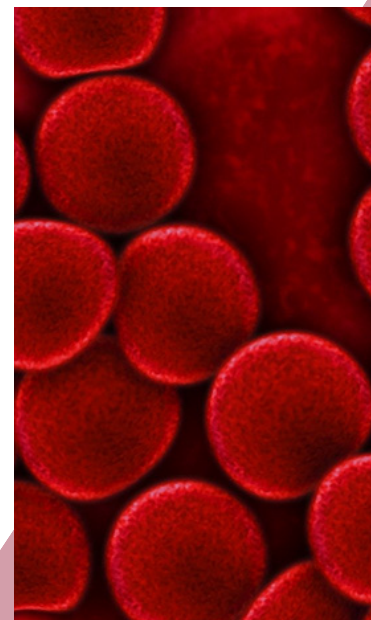
Karolina

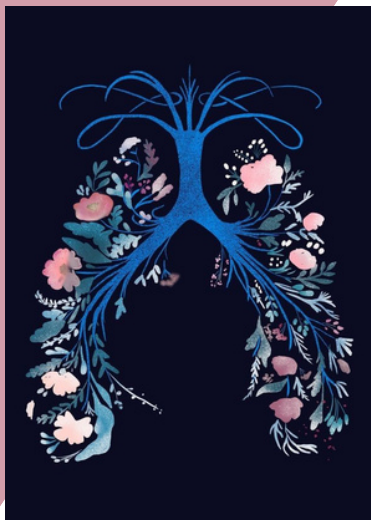
Dzień chorób rzadkich

Informacje i uświadamianie o rzadkich chorobach, które dotykają ludzi.

Są wśród nas ci, którzy mając zły dzień, mówią klasyczne: „no chyba już gorzej być nie może”, oraz ci, którzy pocieszają nas, stwierdzając: „inni mają gorzej”. I okazuje się, że te osoby mają rację. Są bowiem wśród nas ludzie dotknięci rzadkimi chorobami, które niegroźne dla nas, stają się dla nich zagrożeniem życia. Dlatego też chciałbym dostarczyć wiedzy na temat chorób rzadkich, których światowy dzień obchodzimy 28 i 29 lutego.

Hemofilia – genetyczna choroba zaliczana do grupy osoczowych skaz krwotocznych (choroby, które polegają na zaburzeniach procesów krzepnięcia). Jeśli u zdrowej osoby zdarzy się, że zostanie uszkodzone naczynie krwionośne, to erytrocyty, trombocyty oraz czynniki krzepnięcia utworzą skrzep i zapobiegają dalszemu krwawieniu. Natomiast u osób z hemofilią ze względu na brak lub niedobór czynników krzepnięcia, tworzenie się skrzepu jest utrudnione, a czas krwawienia jest wydłużony. Objawami hemofilii są najczęściej: częste krwawienia z nosa, często pojawiające się śliniaki i długotrwałe gojenie się ran. Osoby cierpiące na hemofilię nie powinny brać niektórych leków, np. niesteroidowe leki przeciwzapalne hamujące czynność trombocytów, indometacyny, lub kwasu acetylosalicylowego.

Mukowiscydoza (pot. zwłóknienie torbielowate) – przewlekła choroba genetyczna prowadząca do postępujących zaburzeń funkcjonowania układu oddechowego i przewodu pokarmowego. Jest skutkiem zaburzeń mutacji genu dziedziczonego po obojgu rodzicach, odpowiedzialnego za syntezę białka CFTR. W efekcie powstaje nieprawidłowe białko zaburzające transport jonów, czynność błon śluzowych, przewodów trzustkowych, dróg żółciowych, jelit i nasieniowodów. Początkowe objawy to: biegunka, wzdęty i bolesny brzuch. Większość chorych nie dożywa 25 lat. Leczenie mukowiscydozy polega na przedłużeniu życia i zmniejszeniu objawów. Metoda całkowitego uleczenia nie istnieje.

Albinizm (pot. bielactwo wrodzone) – zespół chorób cechujących się zaburzeniami enzymów wytwarzających melanicę, która odpowiada za pigmentację organizmów. Cierpią na nią nie tylko ludzie, ale i zwierzęta. Co 17 tysięcy ludzi dotyka albinizm. Kolor włosów i skóry są zwykle białe, czasem włosy bywają blond lub rudawe. Kolor tęczówki może być różowy, jasnoniebieski, szary lub po prostu jaśniejszy od innych członków rodziny. Albinosi muszą chronić się przed słońcem np. poprzez stosowanie odpowiedniej odzieży ochronnej. Zaleca się im systematyczną kontrolę dermatologiczną w celu wykrycia nowotworów skóry.

Dystrofia Duchenne'a – choroba genetyczna prowadząca do nieodwracalnego zaniku mięśni. Początkowe objawy to: problemy z chodzeniem, bieganiem i wchodzeniem po schodach, zanik mięśni barkowych, problemy z zapamiętywaniem i nauką. Większość osób chorujących na dystrofię Duchenne'a umiera przed 20 rokiem życia.

Mimo że wymienione wyżej choroby są naprawdę rzadkie, to sprawiają ból osobom, które nie mają szansy na spełnienie marzeń. Tym samym powinniśmy być wdzięczni za nasze życie i pomimo ciągłego dyskomfortu i bólu obecnego w naszym życiu nie powinniśmy porównywać się do osób, które cierpią na nie tylko te choroby, które zostały wyżej wymienione, ale na wiele innych, które również nie są uleczalne.

Problemy współczesnej sztuki

Na przestrzeni wieków nietrudno znaleźć różnorakie zastosowania sztuki. W zależności od epoki, w której powstawała, służyła ona poznawaniu otaczającej nas rzeczywistości, pokrzepieniu serc czy też najprościej w świecie zapewnianiu rozrywki. Mimo różnorodnych zastosowań sztuka z upływem czasu stawała się coraz bardziej odważna, powszechna i niestety także płaska i bezosobowa. W dobie internetu każdy z nas może być artystą, muzykiem czy też pisarzem. Dzięki platformom takim jak TikTok, Instagram czy YouTube możemy docierać ze swoimi treściami do ogromnej liczby odbiorców. Artysta dzisiaj jest osobą, która może realnie zarobić dzięki swojemu talentowi, ale no właśnie, czy tylko talentowi?

Tak jak niegdyś artystę uważano za natchnionego przez Boga profetę, jednostkę wyjątkową, wieszczą czy ważnego moralizatora, tak dziś artysta jest równy innym - nikt nie nadaje mu boskiego pierwiastka, ani nie uważa za jakiegoś geniusza. Każdy może być artystą, jeśli tylko trafi do serc odbiorców, a niestety nie ma co się oszukiwać, dzieła tworzone przez osoby mające rozgłos medialny mają ten rozgłos nie dzięki swojej jakości, a dzięki dobremu marketingowi. Ile razy mieliście tak, że fabułę, czy to w książce, czy to w filmie, udało wam się odgadnąć, zanim jeszcze w ogóle zdążyła się rozkręcić? Niestety, zdarza mi się to często, trudno jest mi znaleźć ciekawą książkę, której świat mnie bezgranicznie pochłonie.

Ilość piosenek, jaka codziennie trafia na platformy streamingowe, jest ogromna. W pierwszym kwartale 2023 roku średnio wynosiła ona 93,4 tysięcy piosenek dziennie. Podobnie sprawa ma się z książkami czy filmami. Wystarczy spojrzeć na ilość filmów, jaka trafia na Netflix, bądź książek, które trafiają do popularnych księgarni. Nie zostają one odpowiednio przefiltrowane ani oznakowane co do granicy wieku, przez co pojawiają się tam groźne treści, które popularyzują zjawiska zaburzeń odżywiania, samobójstwa czy też przemocy. Opisy takich sytuacji bezproblemowo trafiają do najmłodszych odbiorców, którzy jeszcze nie mogą samodzielnie ocenić danych zachowań, a wręcz mogą zacząć je naśladować, co jest szczególnie niebezpieczne.

Współczesna sztuka może szokować wielu z nas jeszcze bardziej, gdy tylko poruszone zostaną pewne delikatne kwestie, których poruszać niewielu chce. Ale upływający czas i rozwijający się świat sprawiają, że wiele spraw staje się szybko nieaktualnych. Bo ludzie się zmieniają i z każdym dniem oczekują czegoś nowszego, co mocniej do nich trafi.

Amelia

Kim chcę być w przyszłości? - Prosty wybór zawodu!

Dzisiaj chciałabym przedstawić Wam kolejny zawód, który jest aktualnie popularny wśród młodych ludzi. Ponadto zaliczany jest do zawodów przyszłości.

PRZEDSIĘBIORCA

Kim jest przedsiębiorca ?

Przedsiębiorca to osoba, która zajmuje się najczęściej zarządzaniem własną firmą, czyli działalnością gospodarczą. Można pracować w pojedynkę - być osobą samozatrudnioną, albo zatrudniać pracowników. Osoba zakładająca własną działalność może założyć firmę z innymi podmiotami, tworząc tym samym spółkę.

CO NA PEWNO TRZEBA ZROBIĆ, CHCĄC ZAŁOŻYĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ?

Przede wszystkim trzeba uzyskać wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności. Oprócz tego należy zgłosić swoją firmę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Należy również zapoznać się z przepisami takimi jak: Kodeks pracy, przepisy BHP, przeciwpożarowe, ochrony środowiska, prawo podatkowe, znać się na sposobach rozliczeń z Urzędem Podatkowym, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Narodowym Funduszem Zdrowia.

Gdzie można pracować jako przedsiębiorca?

Najczęściej przedsiębiorcy prowadzą własną działalność, tym samym kierując pracą większej lub mniejszej firmy.

Jakie przedmioty szkolne są do tego potrzebne?

Aby zostać przedsiębiorcą, przede wszystkim należy umieć matematykę na bardzo wysokim poziomie, bo będzie ona potrzebna w sprawach związanych z finansami np. budżet firmy, planowanie wydatków, poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowych. Poza tym matematyka uczy logicznego myślenia, co jest bardzo ważną umiejętnością. Kolejnym bardzo ważnym przedmiotem jest WOS (wiedza o społeczeństwie), ponieważ należy znać zasady funkcjonowania w tej sekcji gospodarki. Bez znajomości praw i zasad nie jesteśmy w stanie prowadzić działalności gospodarczej.

Jakie kompetencje miękkie są wymagane w tej branży?

Do kompetencji miękkich, które są wymagane w tej branży, zaliczamy: odporność na stres, wytrwałość, podzielność uwagi, cierpliwość, odpowiedzialność, umiejętność zarządzania innymi osobami, umiejętność szybkiego nawiązywania kontaktów, elastyczność, odwaga itp.

Ale czym są kompetencje miękkie? Kompetencje miękkie to inaczej umiejętności psychospołeczne.

Ile zarabia przedsiębiorca?

Jest to kwestia dyskusyjna, bo tak naprawdę wszystko zależy od rozmiaru firmy, ilości pracowników, od tego, czy działalność gospodarcza jest prowadzona przez jedną osobę bądź przez wiele. Jednak można oszacować zarobki przedsiębiorcy, który prowadzi jednoosobową działalność. Oscylują one w granicy 4800 zł brutto (3200 zł netto), ale tak jak już wspominałam, zarobki w firmie zależą od dużej ilości czynników z tym związanych.

***Zespół redakcyjny gazetki
V Liceum Ogólnokształcącego:
Dominik Drożdż, Amelia Duduś,
Sandra Gawłowska, Nadia Hulecka,
Karolina Hyla, Mateusz Jaciubek,
Majka Kuchmacz, Julia Ozdoba,
Dominika Postraszyńska, Zofia Walkusz***

***Korekta: Michał Pankau
Opiekun: mgr Joanna Michałowska***

**Adres: V Liceum Ogólnokształcące
im. Zbigniewa Herberta
ul. Deotymy 15a 76-200 Słupsk**